

Nielen
čísla

PRÍRUČKA PRE UČITEĽOV 'NIELEN ČÍSLA' UČEBNÁ POMÔCKA O MIGRÁCII A AZYLE V EURÓPE

IOM International Organization for Migration

科 号	
品名规格	
数 量	

Poslanie a činnosť **IOM** Medzinárodnej organizácie pre migráciu vychádzajú z princípu, že humánna a organizovaná migrácia prináša prospech tak migrantom, ako aj spoločnosti. Ako medzivládna organizácia vyvíja IOM spolu s partnermi v medzinárodnom spoločenstve úsilie smerom k riešeniu operatívnych výziev v oblasti migrácie, lepšiemu poznaniu migračných otázok, podpore sociálneho a hospodárskeho rozvoja prostredníctvom migrácie a zabezpečeniu ľudskej dôstojnosti, ako aj kvality života migrantov.

UNHCR Úrad Vysokého komisára OSN pre utečencov je apolitická a humanitárna organizácia, ktorej hlavným cieľom je ochraňovať práva utečencov a zabezpečiť ich blahobyť. Usiluje sa o to, aby si každý mohol uplatniť právo žiadať o azyl a nájsť útočisko v inom štáte. Ochraňovať utečencov znamená zároveň aj informovať verejnosť o tom, kto sú utečenci. Je potrebné mať na pamäti, že utečenci nepredstavujú hrozbu, naopak oni sami boli v ohrození. Odhaduje sa, že za takmer šesť desaťročí UNHCR pomohol začať nový život asi 50 miliónom ľudí.

VYDALI

IOM
Rue Montoyer 40
B-1000 Brusel
Belgicko

UNHCR
Rue Van Eyckstraat 11B
B-1050 Brusel
Belgicko

© IOM/UNHCR 2009
Všetky práva vyhradené.
ISBN 978-92-9068-505-0

POĎAKOVANIE

DVD a príručku vydali IOM a UNHCR ako súčasť projektu financovaného Európskou komisiou pod záštitou Európskeho fondu pre utečencov 2006.

DVD

Scénar, film a réžia: Florence Aignerová, Simon Arazi, Valérie Berteauová, François Ducat, Laurent Van Lancker a Philippe Witjes. **Strih:** Simon Arazi **Farebná úprava:** Stéphane Higelin **Zvuk:** Sylvain Geoffroy
Produkcia: Polymorfims a Triangle 7

Adelina: Adelina, Albina, Elmaze, Muhamed a rodina v meste Gjilan, Durgut a Kadrije
Obraz a zvuk v Kosove: Adelina a Albina

Podakovanie patrí Vanii Ramirezovej, celej rodine Adeliny a Johnnyho, Oddeleniu pre styk s verejnosťou Université Libre de Bruxelles

Tino: Tino

Podakovanie Giovanimu Orlandimu, Le Musée de la Mine du Bois-De-Luc, L'Écomusée du Bois-De-Luc a redaktorovi Alanovi Suttonimu za právo použiť fotografie z knihy «Le Centre», le café du théâtre de La Louvière.

Alfredo & Veronika: Alfredo a Veronica

Doré: Doré a Frauke

Podakovanie: Frauke Schellerová, Team Chakal

Ďalšie zábery z "Comme un Lundi" © Philippe Witjes 2004

Rean: Rean a Kehan

Ďalšie zábery : Guillaume Van den Berghe
Ďalšie zábery z utečeneckého centra „Le petit Château” © Rean a ©Polymorfims/PTTL
Ďalšie zábery zo „Surya” © Polymorfims
Ďalšie zábery zo scény © Cinétroupe

Podakovanie: Tommy a Akram.

Chceli by sme sa poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na natáčaní DVD portrétov.

PRÍRÚČKA

Zodpovedný za externú pedagogickú odbornosť: Mounir Zarour

Grafický návrh: Deniz Kazmaová

Preklad: ViaVerbia, IOM/UNHCR

Tlač: Impression Snel

Fotografie: Kufor: ©Kosaeva str. 22 **Röntgen:** ©AFP/Ho str. 22, 35 **Čln:** ©UNHCR/L. **Boldrini str. 22, 35 Snívanie:** ©Florian/
Transparency/Photovoice str. 29 **Prázdna chladnička:** ©Tatiana/Transparency/Photovoice str. 22, 30 **Môj priateľ:** ©Hawdin/
Transparency/Photovoice str. 22, 29 **Otáznik:** ©Florian/Transparency/Photovoice str. 22, 29

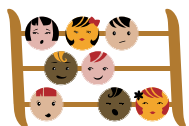
Osobitná vďaka patrí aj týmto osobám: Anne Bathilyová, 2bouts asbl (Foued Bellali), Deborah Benarroschová, Mado a Sacha.

Polymorfims tím:

Florence Aignerová, Simon Arazi, Valérie Berteauová, François Ducat, Laurent Van Lancker a Ilse Wijnenová

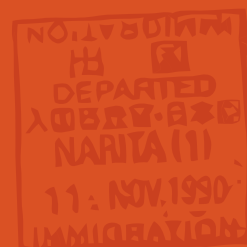
DVD a príručku skontrovali Ailsa Jonesová (IOM), Tamara Keatingová (IOM)
Vanessa Saenenová (UNHCR) a Annabelle Roigová (UNHCR)

Nielen
čísla

PRÍRUČKA PRE UČITEĽOV 'NIELEN ČÍSLA' UČEBNÁ POMÔCKA O MIGRÁCII A AZYLE V EURÓPE

PREDHOVOR	5
ÚVOD DO MIGRÁCIE A AZYLU	6
• VŠEOBECNÝ PREHĽAD	7
• HLAVNÉ DEFINÍCIE	9
AKO POUŽÍVAŤ POMÔCKU „NIELEN ČÍSLA“	11
• DVD 'NIELEN ČÍSLA'	12
• TVORIVÉ CVIČENIA	12
• ČASOVÉ ROZPÄTIE	13
• VEKOVÉ SKUPINY	13
• TERMINOLÓGIA	13
TVORIVÉ CVIČENIA	14
HLAVNÉ CVIČENIE MIGRÁCIA A AZYL V EURÓPE (VŠETKY VEKOVÉ SKUPINY)	15
• PREMIETANIE HLAVNÉHO FILMU NA DVD 'NIELEN ČÍSLA'	16
• ROZPRÁVANIE PRÍBEHOV ALEBO VYJADROVANIE VLASTNÝCH NÁZOROV	20
TEMATICKÉ CVIČENIA	25
• MIGRUJÚCI PRACOVNÍCI (VEKOVÁ SKUPINA 15 - 18 r.)	26
• MALOLETÍ BEZ SPRIEVODU (VEKOVÁ SKUPINA 12 - 14 r.)	28
• AZYL A MIGRÁCIA V MASMÉDIÁCH (VŠETKY VEKOVÉ SKUPINY)	31
• OBCHODOVANIE S ĽUĎMI A PREVÁDZAČSTVO (VEKOVÁ SKUPINA 15 - 18r.)	33
UŽITOČNÉ LINKY	37

● PREDHOVOR

'*Nielen čísla*' je učebná pomôcka o migrácii a azyle v Európskej únii, ktorá bola navrhnutá tak, aby pomohla učiteľom a iným pedagogickým pracovníkom zapojiť mladých ľudí do informovanej diskusie na túto tému. Je určená pre mladých ľudí vo veku od 12 do 18 rokov.

Počas uplynulých dvoch desaťročí vzrástol počet migrantov, žiadateľov o azyl a utečencov. Zároveň s tým vzrástol aj spoločenský a politický význam otázok migrácie a azylu. Rovnako sa však zintenzívnili aj problémy, ako sú diskriminácia, xenofóbia a rasizmus, ktoré spôsobujú napätie medzi jednotlivými komunitami.

Keďže európska spoločnosť je čoraz viac multikultúrna, je potrebné zvýšiť povedomie verejnosti o mnohých dôvodoch, pre ktoré sa ľudia rozhodujú alebo sú nútení opustiť svoju vlasť. Pochopenie týchto skutočností môže prispieť k rešpektovaniu rôznorodosti a k podpore sociálnej súdržnosti. Osobitne dôležité je, aby o týchto otázkach boli informovaní mladí ľudia, keďže práve oni budú rozhodovať o našej budúcnosti. Ich názory na migráciu a azyl však často nie sú podložené objektívnymi a vyváženými informáciami.

Práve z toho dôvodu Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) a Úrad Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) spojili svoje sily s cieľom vyvinúť a zaviesť do praxe túto novú učebnú pomôcku, ktorej cieľom je podporiť otvorenú a informovanú diskusiu o tejto dôležitej a komplikovanej problematike.

Táto učebná pomôcka dáva mladým ľuďom možnosť uvedomiť si, že za každou anonymnou štatistikou súvisiacou s migráciou a azylom sa skrýva ľudská tvár a osobný príbeh človeka.

ÚVOD DO MIGRÁCIE A AZYLU

- VŠEOBECNÝ PREHĽAD
- HLAVNÉ DEFINÍCIE

● VŠEOBECNÝ PREHĽAD

Úvod

Už v minulosti boli ľudia v pohybe, často najmä preto, aby si zvýšili svoju životnú úroveň, poskytli svojim rodinám a deťom lepšie možnosti, aby ušli pred chudobou, unikli prenasledovaniu, nestabilite a vojne. Keďže európska spoločnosť je multikultúrnejšia a rôznorodejšia, otázky migrácie a azylu sa čoraz viac stávajú súčasťou nášho každodenného života. Táto situácia prináša výzvy, no zároveň aj obohatenie našich spoločností. Do akej miery však chápeme túto problematiku a prečo je dôležitá? Na ďalších stranách sa zameriame na definície kľúčových pojmov a na vysvetlenie hlavných otázok týkajúcich sa migrácie a azylu v Európskej únii.

Migrácia a azyl v EÚ

Kontext

Historicky sa Európa vyznačovala masovou emigráciou, najmä počas 18. a 19. storočia, keď množstvo ľudí opustilo tento kontinent s cieľom hľadať nový život (napríklad emigrácia do Severnej a Južnej Ameriky alebo do európskych kolónií).

Po druhej svetovej vojne vznikla potreba pomôcť veľkému počtu utečencov a presídlených osôb, ktorí sa v dôsledku vojny ocitli mimo svojho domova. Časť ľudí sa usadila v iných európskych krajinách, kým iní našli svoje domovy na vzdialenejších miestach, ako napríklad v Severnej a Južnej Amerike alebo Austrálii, kde chýbala pracovná sila.

Krajiny západnej Európy sa postupne stali cieľom aj pre iné skupiny migrantov. Spočiatku, v 50. a 60. rokoch, imigráciu charakterizovali najmä tzv. programy pre hostujúcich pracovníkov („guestworker schemes“), ktorí mali pomôcť v povojnovom úsilí o obnovu. V niektorých európskych krajinách imigrácia z kolónií a bývalých kolónií v Ázii a Afrike podnietila vznik nového migračného trendu. V nasledujúcich desaťročiach nadobudli migračné vzorce ešte väčšiu rôznorodosť vďaka ľuďom, ktorí do Európy prichádzali z rozmanitých dôvodov z celého sveta. V 70., 80. a 90. rokoch sa zaznamenal veľký príval žiadateľov o azyl a utečencov, ktorí utekali pred konfliktami a porušovaním ľudských práv z mnohých častí sveta. V 90. rokoch, po páde berlínskeho múru, sa objavili fenomény prevádzachstva a obchodovania s ľuďmi, v dôsledku čoho sa v Európe ocitli migranti a utečenci v nelegálnej a často veľmi zraniteľnej situácii.

Po tom, čo Európska únia sprísnila kontrolu na svojich vonkajších hraniciach, sa dnes utečenci a migranti dostávajú do Európy oveľa ťažšie. V súčasnosti preto využívajú iné, častokrát oveľa nebezpečnejšie spôsoby, ako sa dostať do EÚ.

V dnešnej dobe mnohí noví prisťahovalci prichádzajú do Európskej únie ako migrujúci pracovníci, ktorí zaplňujú voľné miesta na pracovnom trhu, hľadajú lepšie možnosti uplatnenia sa alebo prichádzajú za svojou rodinou. V súvislosti s meniacou sa demografickou situáciou v Európskej únii, ktorá sa vyznačuje starnúcou populáciou a nízkou mierou pôrodnosti, analytici a pozorovatelia predpokladajú, že s cieľom udržania hospodárskeho rastu sa členské štáty EÚ budú musieť v čoraz väčšej miere spoliehať na migráciu.

Mnohí migrujúci pracovníci zaplňujú tie pracovné pozície, ktoré vyžadujú nižšie vzdelanie a ktoré miestni obyvatelia nie sú ochotní pokryť. Na druhej strane škály sú vysokokvalifikovaní migrujúci pracovníci, ktorí sú zamestnávaní v oblastiach, kde je nedostatok pracovnej sily na miestnom trhu práce.

Migranti prichádzajú do Európy ako do hostiteľskej krajiny aj z iných dôvodov, napríklad na účel štúdia alebo turizmu. Zostávajú v krajine na rôzne dlhé časové obdobia, niekedy sa usadia natrvalo.

Európske krajiny zároveň naďalej prijímajú a poskytujú ochranu utečencom a žiadateľom o azyl, ktorí utekajú pred prenasledovaním a vojnou.

Nelegálna migrácia

Možnosti legálnej migrácie do Európskej únie sú obmedzené. Pre tých, ktorí nespĺňajú stanovené

kritériá (napríklad víza pre migrujúcich pracovníkov), no napriek tomu cítia silnú potrebu emigrovať, či už z ekonomických, sociálnych alebo iných dôvodov, je možnosť nelegálnej migrácie jediným riešením. V mnohých prípadoch migranti, ktorí majú záujem presťahovať sa do Európy, vstúpia do EÚ legálnym spôsobom (napr. ako turisti alebo študenti), no potom zostávajú v krajine, aj keď doba platnosti ich víz alebo povolenia na pobyt vypršala. Tí, ktorí nemôžu vstúpiť na územie EÚ legálne, využívajú na cestu do Európy veľmi nebezpečné spôsoby. Obvykle sa nelegálna migrácia do EÚ uskutočňuje cestou na člny cez Jadranské alebo Stredozemné more alebo prekročením hraníc východnej Európy (migranti napríklad cestujú ukrytí v kamiónoch).

Nelegálni migranti si často nie sú vedomí nebezpečenstva či podmienok, ktorým budú vystavení počas cesty alebo po príchode do cieľovej krajiny. Pre mnohých je riziko nelegálnej cesty do Európy hodné nádeje na lepší život v cieľovej krajine.

V uplynulom období venovali členské štáty EÚ zvýšenú pozornosť posilneniu ochrany hraníc, aby sa zabránilo nelegálnej migrácii. EÚ preto niektorí kritici označujú ako „pevnosť Európa“ a tvrdia, že kontroly sú neprímerané situácii. Okrem toho mnohí zastávajú názor, že takéto kontroly bránia žiadateľom o azyl a utečencom, čiže ľuďom v núdzi, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu, v získaní azylu v EÚ.

Zmiešaná migrácia

Pre mnohých utečencov a žiadateľov o azyl je čoraz ťažšie dostať sa do EÚ, a preto sa vydávajú na rovnako nebezpečné cesty ako nelegálni migranti. Pre niektorých je to možno jediná cesta ako uniknúť vojne alebo prenasledovaniu. Migranti, žiadatelia o azyl a utečenci často využívajú tie isté spôsoby, ako sa dostať do EÚ. Žiadatelia o azyl a utečenci si však vyžadujú špeciálnu ochranu.

Migračná politika

Členské štáty Európskej únie majú právomoc určiť si vlastné imigračné pravidlá a tie sa značne líšia v závislosti od krajiny. Na úrovni EÚ však existuje niekoľko spoločných prístupov k migrácii, ktoré sa týkajú všetkých alebo väčšiny členských štátov EÚ. Opatrenia v oblasti migrácie vychádzajú predovšetkým z potreby riešiť výzvy ekonomického rastu a nedostatkov pracovnej sily na trhu práce. Navyše, integrácii migrantov a boju proti ilegálnej migrácii (obzvlášť proti vykorisťovaniu, obchodovaniu s ľuďmi a prevádzkačstvu) sa prikladá veľký význam.

Azylová politika

Členské štáty EÚ si stále viac a viac uvedomujú, že v azylových záležitostiach musia spolupracovať, aby mohli reagovať na výzvy, ktorým čelia a aby poskytli ochranu osobám, ktoré ju potrebujú. V rámci prvej fázy vytvorenia spoločného európskeho azylového systému (od r. 1999 do r. 2005) bol prijatý prvý súbor záväzných nariadení, ktoré stanovujú minimálne štandardy v oblasti azylu. EÚ si určila za cieľ ustanovenie spoločného systému do roku 2012. Konečným cieľom na úrovni EÚ je zaistiť, aby mali utečenci prístup k ochrane vo všetkých členských štátoch za rovnakých podmienok.

„Push“ a „pull“ faktory pre migráciu a azyl

„Push“ faktory sú vo všeobecnosti negatívne a zvyknú motivovať ľudí k odchodu z krajiny alebo oblasti. Príkladmi môžu byť konflikty, prenasledovanie, politická nestabilita, sociálna nerovnosť a slabé ekonomické možnosti. „Pull“ faktory sú skôr pozitívne, ako napríklad vyššia životná úroveň, práca, možnosti vzdelávania, zlúčenie rodiny alebo slobodnejšia či bezpečnejšia spoločnosť v cieľovej krajine.

Európa je príťažlivým cieľom pre mnohých migrantov a utečencov a to z mnohých dôvodov, akými sú ekonomické a kariérne možnosti, úroveň vzdelávania a zdravotníctva a dodržiavania základných slobôd a práv.

V niektorých prípadoch migranti a utečenci po príchode do Európy zisťujú, že realita nezodpovedá ich očakávaniam. Pre migrantov a utečencov môže byť ťažké začleniť sa a prispôbiť sa odlišným kultúram a jazykom alebo skutočnosti, že sú ďaleko od svojich rodín. Pre iných Európa ponúka kvalitný život a bezpečie, ktoré nevedeli nájsť vo svojich rodných krajinách a vidia svoju budúcnosť práve v Európe, a to i napriek ťažkostiam, ktorým možno ako cudzinci budú musieť čeliť. Otázky týkajúce sa prijímania a integrácie nových prisťahovalcov sú trvalými výzvami, ktoré si vyžadujú pochopenie dôvodov, prečo sa ľudia sťahujú a odkiaľ pochádzajú.

S cieľom pomôcť učiteľom a pedagógom pracujúcim s touto učebnou pomôckou v nasledujúcej časti uvádzame hlavné definície používané v diskusii o migrácii a azyle.

● Hlavné definície¹

Dobrovoľný návrat

Návrat osôb do krajiny pôvodu na základe ich slobodného rozhodnutia vrátiť sa späť.

Ekonomická migrácia

Ekonomická migrácia sa často používa rovnocenne s pojmom pracovná migrácia. Tento pojem má však širší zmysel a môže zahŕňať migráciu s cieľom zvýšiť si kvalitu života po sociálnej a ekonomickej stránke. Ekonomická migrácia môže byť legálna alebo nelegálna.

Integrácia

Integrácia je proces, na základe ktorého sú migranti a utečenci prijímaní do spoločnosti. Integrácia spočíva v hľadaní rovnováhy medzi rešpektovaním pôvodných kultúrnych hodnôt a identity migrantov a utečencov a vytvorením pocitu

spolupatričnosti s novou spoločnosťou (na základe rešpektovania základných hodnôt a inštitúcií hostiteľskej spoločnosti). Proces integrácie sa dotýka všetkých stránok života v spoločnosti a rovnakou mierou sa vzťahuje na hostiteľskú spoločnosť, ako aj na migrantov.

Migrant

Pojem migrant zvyčajne označuje osobu, ktorá sa slobodne rozhodne odísť do inej oblasti alebo krajiny, často za lepšími materiálnymi alebo sociálnymi podmienkami a za lepšou budúcnosťou pre seba a svoju rodinu; alebo migruje z iných dôvodov.

Maloletý bez sprievodu

Maloletý bez sprievodu je dieťa vo veku menej ako 18 rokov, cudzej štátnej príslušnosti, ktoré je odlúčené od oboch rodičov a nie je v starostlivosti iného dospelého, ktorému by na základe zákona alebo zvyku

mohlo byť zverené do opatery. Maloletí bez sprievodu môžu byť buď utečenci, žiadatelia o azyl alebo migranti. Maloletí bez sprievodu sú najviac náchylní na zneužitie. Práva maloletých bez sprievodu sú chránené Dohovorom o právach dieťaťa, ktorý bol podpísaný na pôde OSN v roku 1989.

Naturalizácia

Naturalizácia je získanie občianstva alebo štátnej príslušnosti niekým, kto sa narodením nestal občanom alebo štátnym príslušníkom danej krajiny.

Nelegálny migrant

Pojem nelegálny migrant sa používa na označenie osoby, ktorá nemá požadovaný právny štatút alebo cestovné doklady na to, aby mohla vstúpiť alebo zotrvať v krajine. Môže ísť napríklad o vstup do krajiny bez platného cestovného pasu alebo cestovného dokladu, či o nesplnenie administratívnych požiadaviek na vstup alebo opustenie krajiny.

Non-refoulement (Zákaz vyhodenia alebo vrátenia)

Non-refoulement je základná zásada v medzinárodnom utečeneckom práve, ktorá hovorí o ochrane utečencov pred vrátením na miesta, kde by ich životy a slobody mohli byť ohrozené.

Obchodovanie s ľuďmi

Obchodovanie s ľuďmi zahŕňa získavanie, prepravu, prechovávanie, odovzdávanie alebo prijímanie ľudí prostredníctvom hrozby násillia alebo iných foriem donútenia. Najbežnejšie formy obchodovania s ľuďmi sú obchodovanie na účely sexuálneho zneužívania, obchodovanie s deťmi a obchodovanie na účely pracovného vykorisťovania. Obchodovanie s ľuďmi je vážnym porušením ľudských práv a môže zahŕňať únos, podvod, klamstvo, zneužitie moci alebo zneužitie osoby v zraniteľnej situácii.

¹ Zdroje: IOM Glossary on Migration, 2004, IOM Essentials of Migration Management, 2004, UNHCR Protecting Refugees and the Role of UNHCR 2007-2008

Osoby bez štátnej príslušnosti

Osoba, ktorá sa na základe zákona nepovažuje za štátneho príslušníka žiadneho štátu, je osobou bez štátnej príslušnosti.

Pracovná migrácia

Pracovná migrácia sa vzťahuje na ľudí, ktorí sa sťahujú za prácou. Politika pracovnej migrácie vychádza z prísnych ekonomických kritérií založených na potrebách trhu práce danej krajiny. Čoraz viac členských štátov EÚ používa imigračné schémy založené na bodovom systéme s cieľom podporiť iba príchod vysokokvalifikovanej pracovnej sily. Okrem toho sa niektoré krajiny snažia obmedziť prívlev nízko kvalifikovanej pracovnej sily z nečlenských krajín EÚ.

Prekročenie doby pobytu

Zotrvanie v krajine nad rámec obdobia, na ktoré bolo udelené povolenie na pobyt.

Presídlenie

Utečenci sa nie vždy môžu v bezpečí vrátiť domov alebo zostať v krajine, kde získali azyl, obvykle preto, že by boli naďalej prenasledovaní. V takých prípadoch sa UNHCR snaží presídliť utečencov do tretích krajín. Popri dobrovoľnej repatriácii a integrácii je pre utečencov presídlenie jedným z troch možných dlhodobých riešení. Prostredníctvom presídlenia utečenci získavajú právnu ochranu, bydlisko a v dlhodobom horizonte často aj občianstvo od vlád, ktoré presídlencov prijímajú jednotlivu na základe posúdenia ich prípadu.

Prevádzачstvo

Forma pohybu migrantov uskutočnená na základe súhlasu migranta. Obvykle migrant za služby prevádzачov platí. Prevádzачstvo môže byť spojené s vykorisťovaním a nebezpečenstvom, dokonca môže skončiť tragicky. Na rozdiel od obchodovania s ľuďmi neobsahuje prvok donútenia.

Regularizácia

Proces, prostredníctvom ktorého krajina dovoľí nelegálnym migrantom získať právny štatút na svojom území.

Utečenec

Dohovor o utečencoch z roku 1951 označuje za utečencov ľudí, ktorí sa nachádzajú mimo svojho štátu a majú oprávnené obavy pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov, nemôžu prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmietajú ochranu svojho štátu. Ľudia, ktorí utekajú pred konfliktami a násilím, sú takisto vo všeobecnosti považovaní za utečencov. Štát, v ktorom žijú, im neposkytuje ochranu, práve naopak, vo väčšine prípadov utečencov prenasleduje vlastná vláda.

Vyhostenie

Vyhostenie je konanie štátu, ktorého cieľom a výsledkom je zabezpečenie odchodu migrantov proti ich vôli z územia štátu.

Zaistenie

Obmedzenie slobody pohybu nedobrovoľným odňatím slobody jedinca štátnymi orgánmi. Existujú dva druhy zaistenia: trestná väzba, ktorej účelom je potrestanie za spáchaný trestný čin a administratívne zaistenie, ktoré zaručuje, že môže byť použité

iné administratívne opatrenie, ako napríklad vyhostenie. Mnohé krajiny podrobujú nelegálnych migrantov administratívne zaisteniu za to, že porušili imigračné zákony. V mnohých krajinách môžu byť migranti zaistení aj počas čakania na rozhodnutie o udelení štatútu utečenca, rozhodnutie o povolení vstupu na územie štátu alebo o vyhostení.

Zlúčenie rodiny

Proces, ktorým sú členovia rodiny, ktorí boli od seba odlúčení násilnou alebo dobrovoľnou migráciou, zase zlúčení, či už v krajine pôvodu alebo v inej krajine. Ak dochádza k zlúčeniu rodiny v krajine, ktorá nie je ich vlastou, táto krajina si zachováva možnosť rozhodnutia o tom, či zlúčenie umožní.

Žiadateľ o azyl

Osoba, ktorá vyhlásila, že je utečencom a čaká na prijatie alebo zamietnutie svojej žiadosti o azyl. Tento pojem v nijakom prípade nezahŕňa domienku, či ide alebo nejde o utečenca, iba označuje skutočnosť, že niekto podal žiadosť. Niektorým žiadateľom o azyl je udelený štatút utečenca, iným nie.

Nielen
čísla

AKO POUŽÍVAŤ POMÔCKU 'NIELEN ČÍSLA'

- DVD „NIELEN ČÍSLA“
- TVORIVÉ CVIČENIA
- ČASOVÉ ROZPÄTIE
- VEKOVÉ SKUPINY
- TERMINOLÓGIA

Učebná pomôcka pozostáva z DVD nosiča, príručky pre učiteľov a z fotografií.

Hlavným cieľom učebnej pomôcky je pomôcť žiakom pochopiť otázky migrácie a azylu v EÚ a umožniť im rozvíjať vlastné názory a stanoviská založené na vyvážených informáciách.

DVD 'NIELEN ČÍSLA'

Prvé menu na DVD vám umožňuje zvoliť si jazyk. Všetky filmy budú automaticky zobrazené vo vami zvolenom jazyku.

DVD je navrhnuté tak, aby sa používalo s tvorivými cvičeniami, ktoré sú detailne popísané v príručke. Pre zjednodušenie sa menu na DVD sa odvoláva na jednotlivé cvičenia. Po zvolení si jazyka sa objaví menu s nasledujúcimi položkami:

HLAVNÉ CVIČENIE

Tridsaťminútový film s tromi portrétmi, ktoré predstavujú rôzne stránky javov migrácie a azylu.

MIGRUJÚCI PRACOVNÍCI

Pätnásťminútový film s dvoma portrétmi ekonomických migrantov.

MASMÉDIÁ

Dvojminútové video bez komentára, na ktorom je zobrazený príchod migrantov a utečencov na člnu.

OBCHODOVANIE S ĽUĎMI A PREVÁDZAČSTVO

Päťminútový výňatok hlavného filmu, v ktorom sa hovorí o prevádzachstve.

PRÍBEHY

Táto sekcia umožňuje pozrieť si všetkých päť príbehov oddelene.

TVORIVÉ CVIČENIA

Nasledujúce cvičenia boli navrhnuté tak, aby sa robili spolu s priloženým DVD, v poradí a časovom rozmedzí, aké uvádza táto učebná pomôcka. Môžu však byť použité aj ako materiál na samostatnú hodinu alebo ako súčasť konkrétnych vyučovacích predmetov, ako napríklad dejepis, zemepis, umenie a pod.

V príručke sú použité tieto značky:

- Učiteľ sa prihovára žiakom
- Učiteľ kladie žiakom otázky
- Cvičenie s materiálom
- Cvičenie s fotografiami
- Čítanie

ČASOVÉ ROZPÄTIE

Ak je to možné, hlavné cvičenie by sa malo rozložiť na dve po sebe nasledujúce vyučovacie hodiny (+/- 90 min.). Tematické cvičenia sú navrhnuté na jednu vyučovaciu hodinu (+/- 45 min.). Výnimkou je cvičenie „Migrujúci pracovníci“, ktoré trvá 30 minút.

Odporúčame kombinovať hlavné cvičenie s aspoň jedným tematickým cvičením.

Ak nemáte dost času, môžete premietat príbehy jednotlivo. Odporúčame však, aby ste premietli aspoň dva príbehy, jeden príbeh migranta a jeden príbeh utečenca a urobili aspoň jednu časť z hlavného cvičenia.

VEKOVÉ SKUPINY

Učebná pomôcka je určená pre deti od 12 do 18 rokov. Tam, kde sa to vyžaduje, sú cvičenia prispôbované vekovým skupinám: 12 - 14 rokov a 15 - 18 rokov. Pri každom cvičení je uvedené, pre ktorú vekovú skupinu je určené.

TERMINOLÓGIA

Pri výklade o migrácii a azyle je pre správne pochopenie dôležité používať správnu terminológiu a poskytnúť vyvážené informácie. Z tohto dôvodu sme do úvodu zahrnuli hlavné definície pojmov, ktoré používame v tejto učebnej pomôcke.

Európa: Ak nie je uvedené inak, pod pojmom Európa sa myslí Európska únia.

TVORIVÉ CVIČENIA

● Hlavné cvičenie: MIGRÁCIA A AZYL V EURÓPE

Hlavné cvičenie je všeobecným úvodom k téme migrácie a azylu v Európe a oboznámi žiakov so skutočnými životnými príbehmi.

Čas: Dve vyučovacie hodiny +/-90 minút (môžu byť rozdelené na dve samostatné hodiny s maximálnym časovým odstupom jedného týždňa).

KROK 1: PREMIETANIE HLAVNÉHO FILMU NA DVD NOSIČI

KROK 2: POCHOPENIE MIGRÁCIE A AZYLU

**KROK 3: ROZPRÁVANIE PRÍBEHU (VEKOVÁ SKUPINA 12 - 14 r.) ALEBO
VYJADROVANIE NÁZOROV (VEKOVÁ SKUPINA 15 - 18 r.)**

Všeobecné ciele

- posilniť pochopenie migrácie a azylu
- posilniť schopnosť vyjadriť svoje názory a ukázať kritické zmýšľanie o otázkach týkajúcich sa integrácie, identity a rasizmu

● KROK 1 PREMIETANIE HLAVNÉHO FILMU NA DVD NOSIČI (30 min.)

Žiaci si pozrú hlavný film, ktorý sa nachádza na DVD v menu hlavného cvičenia. Obsahuje 3 príbehy. Ich stručný obsah sa nachádza nižšie. Film je v pôvodnom jazyku s titulkami.

Stručný obsah príbehov na DVD

Rean, 32, z Iránu, utečenkyňa

Rean sa vydala vo veku 22 rokov a spolu s manželom odišli z Iránu, aby našli väčšiu slobodu a začali nový život. Dúfali, že pôjdu do USA, ale zamietli im žiadosti o víza a tak sa rozhodli ísť do Európy. Čakala ich dlhá a náročná cesta. Na to, aby sa dostali do Európy, zaplatili prevádzkačom, ktorí im pomohli prekročiť hranice. Podmienky na ceste do Európy boli veľmi tvrdé.

Po príchode požiadali o azyl. Rean s manželom čakali na rozhodnutie o udelení azylu sedem rokov. Celé tie roky strávili v prijímacom zariadení pre žiadateľov o azyl, kde život nebol ľahký. Zároveň museli rátať s možnosťou, že ich žiadosti budú zamietnuté a budú vrátení späť do Iránu.

Rean počas svojho pobytu v prijímacom zariadení prekonávala samotu a každodenné problémy tým, že nadväzovala nové priateľstvá a zúčastňovala sa na umeleckých a divadelných projektoch.

VEKOVÉ SKUPINY: všetky vekové skupiny

Potreby:

- DVD prehrávač s televízorom alebo počítačom alebo projektor a plátno

Doré, 24, z Konga-Brazzaville, migrant

Doré prišiel do Európy z Konga-Brazzaville, keď mal osem rokov. Jeho matka ho po príchode opustila. Aj keď žil so svojimi príbuznými, nikdy nebol v zákonnej opatere žiadnej osoby a nebol schopný získať povolenie na trvalý pobyt. Nemá pas a v súčasnosti je v Európe na obnoviteľné študentské víza.

Doré je akrobat a vyhral už mnohé ocenenia. Založil si aj vlastný klub pre mladých ľudí. V budúcnosti by chcel vyučovať šport. Jeho priateľka Fraucke je tiež cudzinka, ale z členského štátu Európskej únie. Plánujú si založiť rodinu.

Adelina, 27, z Kosova, utečenkyňa, neskôr získala občianstvo

Adelina prišla do Európskej únie po tom, čo sa politická situácia v Kosove zhoršila. Jej otec, súdny úradník v Gjilane, emigroval pre silný politický tlak, ktorý pociťoval v práci. Cítil, že konflikt sa blíži, preto opustil svoj domov a požiadal o azyl.

V novej hostiteľskej krajine mu bol udelený štatút utečenca a našiel si prácu v továrni na spracovanie rýb. Na základe zlúčenia rodiny za ním neskôr prišli jeho žena a dve dcéry. Aj im bol udelený štatút utečencov.

Dnes je Adelina študentkou psychológie v poslednom ročníku. V hostiteľskej krajine už má aj občianstvo. Vo filme sa vracia do Kosova, aby, prvýkrát po 17 rokoch, navštívila svoju rodinu a krajinu. Hovorí o rôznych pocitoch, ktoré sa spájajú s návratom a snaží sa predstaviť si, aký by bol jej život, keby rodina nebola ušla pred vojnou.

● KROK 2 POCHOPENIE MIGRÁCIE A AZYLU (30 min.)

● FÁZA 1

Rozdeľte triedu do troch skupín a každej skupine priradte jednu hlavnú postavu z filmu.

Požiadajte žiakov, aby v krátkosti vysvetlili dôvod, pre ktorý sa presťahovali, akým (právnym) situáciám museli čeliť a akú mali skúsenosť s integráciou a diskrimináciou.

Ak bude treba, použite stručné zhrnutie príbehov z tejto príručky, najmä pri mladších žiakoch.

Každá skupina by potom mala odprezentovať zhrnutie svojho príbehu pred triedou.

● FÁZA 2

Napište na tabuľu tieto pojmy:

žiadateľ o azyl
migrant
utečenec

*Opýtajte sa žiakov, či poznajú niektorý z týchto pojmov a či ich vedia vysvetliť.
Za pomoci úvodu a hlavných definícií správne vysvetlite pojmy celej triede.*

● FÁZA 3

Teraz vysvetlite, čo je to migrácia a azyl (odvolávajú sa na úvod v príručke).

Tu sú ďalšie body, ktoré by ste mohli spomenúť:

- Všímajte si, že ľudia sú v pohybe na mnohých miestach, nielen v Európe.
- Viac ako 200 miliónov ľudí žije mimo krajiny svojho pôvodu, čo predstavuje asi 3 % svetovej populácie.

- Asi 10 miliónov z nich sú utečenci, ktorí prichádzajú najmä z Afriky a Ázie.
- Väčšina utečencov zostáva v oblastiach svojho pôvodu, ktoré sa často nachádzajú v najchudobnejších krajinách sveta. Napríklad: Afgánci žijúci v Pakistane, Iračania žijúci v Sýrii, Sudánci žijúci v Čade...²
- Ekonomickí migranti sú v pohybe takmer v každej oblasti sveta; niektorí sa sťahujú aj na iné kontinenty, kým iní zostávajú na kontinente alebo v oblasti svojho pôvodu. Napríklad: subsaharskí Afričania a Severoafričania sťahujúci sa do Európy, Mexičania sťahujúci sa do USA, ázijskí pracovníci (Filipínčania, Srílancania, Bangladéšania, atď.) sťahujúci sa do štátov v Golfskom zálive alebo Číňania sťahujúci sa do Austrálie, atď.³
- Ľudia teda migrujú z rôznych príčin vrátane tých, ktoré boli spomenuté na DVD.

● FÁZA 4 OSOBNÉ PRÍBEHY

Požiadajte 3 - 4 žiakov, aby povedali, odkiaľ pochádzajú ich rodiny a prečo sa sťahovali (je treba vybrať žiakov s medzinárodným aj miestnym pôvodom).

Kto pochádza z inej krajiny? Z iného kontinentu?

Kto pochádza z iného kraja?

Kto pochádza z iného mesta? Z inej štvrte?

Odporúčaná domáca úloha:

Požiadajte žiakov, aby zistili miesto pôvodu svojej rodiny čo najďalej do minulosti, a to aj v prípade, ak sa ich rodina sťahovala iba v rámci krajiny.

Žiaci by mali nakresliť svoju rodinnú mapu (aspoň po starých rodičov).

Mali by sa pokúsiť zistiť a zapísať si roky a dôvody, prečo sa ich predkovia sťahovali a ak to bude možné zistiť, či sa nejakí ďalší členovia ich rodiny presťahovali alebo emigrovali a čo bolo dôvodom.

Ak sa niektorí zo žiakov alebo ich rodín zdráhajú uviesť dôvody alebo ich jednoducho nevedia, môžu uviesť, že táto informácia je dôverná.

² Tento zoznam nie je úplný, jeho cieľom je poskytnúť príklady.

³ Ibid

● ROZPRÁVANIE PRÍBEHU (12 - 14 r.) ALEBO VYJADROVANIE NÁZOROV (15 - 18 r.)

V tejto fáze navrhujeme rôzne možnosti pre stanovené dve vekové skupiny. Obidve možnosti sú navrhnuté tak, aby žiaci mohli vyjadriť svoje názory a pohľady na migráciu a azyl. Mladší žiaci (vo veku 12 – 14 r.) budú robiť cvičenie „Rozprávanie príbehu“. Cvičenie „Vyjadrovanie názorov“ je určené pre starších žiakov (vo veku 15 – 18 r.).

● KROK 3A ROZPRÁVANIE PRÍBEHU

Čas: 30 min.

Konkrétne ciele

- byť schopný správne použiť naučené pojmy spájajúce sa s migráciou a azylom
- popísať a pochopiť situáciu migrantov, utečencov a žiadateľov o azyl a to tak, že sa žiaci vžijú do podobných situácií
- zaujať kritický postoj k rasovým, rodovým alebo etnickým stereotypom a predsudkom

Potreby

- 6 fotografií, ktoré sú obsiahnuté v materiáloch:
- 3 obrázky vykresľujúce migráciu a azyl (bežne sa objavujúce v médiách)
- 3 obrázky, ktoré odfotovali maloletí bez sprievodu

Vek 12-14r.

V tomto cvičení žiaci použijú svoju predstavivosť pri vymýšľaní niekoľkých príbehov migrantov, žiadateľov o azyl alebo utečencov, ktoré vychádzajú z fotografií a kľúčových slov.

● POKYNY K HRE

Rozdeľte triedu na štyri skupiny. Úlohou každej skupiny je vytvoriť svoj vlastný príbeh migranta/migrantky, utečenca/utečenkyne a predniesť ho pred triedou v prvej osobe. Každá skupina použije inú metódu vytvorenia príbehu.

Jeden žiak z každej skupiny príbeh začne, ďalší žiak z tej istej skupiny v príbehu pokračuje. Posledný žiak tej istej skupiny príbeh uzavrie. Ďalšia skupina začne nový príbeh použitím iného postupu. Každá skupina si svoju metódu vytvorenia príbehu, teda fázu, zopakuje aspoň dvakrát.

Je dôležité, aby každý žiak pokračoval vo svojej časti príbehu s prvkami, ktoré uviedli žiaci pre ním a aby zásadne nezmenil smer, ktorým sa uberá príbeh danej skupiny. Príbeh by mal byť v každej skupine iný. Každý príbeh by mal obsahovať postavy - ľudí (utečencov a/alebo migrantov), udalosti a miesta.

Skôr ako začnete, napíšte na malé papieriky zoznam kľúčových slov a vložte ich do škatule:

armáda, azyl, hranice, chudoba, návrat, ochrana, pas, práca, prenasledovanie, prevádzka, príležitosť, rodičia, sezónny pracovník, strach, turistické víza, útvar zaistenia, vyhostenie, vzdelanie, zmluva, zlúčenie rodiny.

● FÁZA 1 PAMÄŤ

Povedzte prvej skupine, aby vytvorili príbeh na základe prvkov, ktoré si pamätajú z hlavného filmu.

● FÁZA 2 KLÚČOVÉ SLOVÁ

Povedzte druhej skupine, aby vytvorili príbeh s použitím kľúčových slov, ktoré si vytiahnu zo škatule alebo ktoré ste im prideliť. Požiadajte žiakov, aby v krátkosti vysvetlili význam slova a presvedčte sa, či nie je potrebné vysvetlenie (napr. útvar zaistenia, azyl, ...). Každý žiak použije kľúčové slovo, aby vytvoril svoju časť nového príbehu.

● FÁZA 3 FOTOGRAFIE

Požiadajte tretiu skupinu, aby na rozprávanie príbehu použili fotografie, ktoré sú obsiahnuté v príručke.

©UNHCR / L. Boldrini

©Hawdijn/Transparency/
PhotoVoice

©Kosaeva

©Jatiana/Transparency/
PhotoVoice

©APF

©Florian/Transparency/PhotoVoice

● FÁZA 4 FOTOGRAFIE A KLÚČOVÉ SLOVÁ

Požiadajte štvrtú skupinu, aby vymysleli príbeh s použitím kľúčových slov a fotografií.

● FÁZA 5 ZÁVER

Po skončení hry, sa opýtajte žiakov:

- či to bolo ľahké alebo ťažké cvičenie
- či využili poznatky, ktoré nadobudli v tejto učebnej pomôčke

Domáca úloha

Nechajte deti vybrať si 3 kľúčové slová a 1 fotografiu z materiálov a požiadajte ich, aby napísali v prvej osobe príbeh o migrantovi alebo utečencovi.

● KROK 3B HRA: VYJADROVANIE VLASTNÝCH NÁZOROV

Hra „Vyjadrovanie vlastných názorov“ poskytuje nástroj ako povzbudiť žiakov, aby aktívne a kriticky diskutovali a vyjadrovali svoje pohľady a názory na informácie obsiahnuté v príručke. Toto cvičenie sa dotýka aj tém ako identita, rasizmus a xenofóbia.

Čas: 30 minút

● FÁZA 1 PRÍPRAVA

Požiadajte žiakov, aby urobili prieskum a zozbierali aspoň tri názory, výroky alebo úsudky o migrantoch, žiadateľoch o azyl, utečencoch, či už z masmédií, svojho okolia alebo svoje vlastné názory (ideálne by mali byť od tých najkonzervatívnejších až po najprogressívnejšie).

Vy si pripravte vlastný zoznam názorov – niektoré môžu byť aj z DVD (nižšie sme uviedli niekoľko návrhov). Každý nový názor, ktorý vyjadria žiaci počas diskusie, môže byť tiež použitý ako nový výrok. Výroky, rovnako ako aj reakcie počas diskusie, musia byť v prvej osobe.

Navrhované výroky, ktoré môžete napísať na papieriky a vložiť do škatule:

- Ako žena nemám právo vyjadriť sa alebo povedať svoj názor vo svojej rodnej krajine. Musím odísť a požiadať o azyl, aby som si mohla stáť za svojimi názormi a mohla byť sama sebou.
- Nie som rasista/rasistka, ale ak mám prijať migrantov v našej krajine, mali by sa naučiť náš jazyk a mali by poznať našu kultúru.
- Myslím si, že v našej krajine je dosť vysoká nezamestnanosť a nemali by sme sem púšťať ďalších migrantov.
- Každý musí mať právo ísť kamkoľvek chce.
- V našej spoločnosti „existujete“ iba ak máte oficiálny a legálny pobyt.
- Všetci migranti bez papierov sú nelegálni a mali by ich poslať naspäť.

Vek 15 – 18 r.

Konkrétne ciele

- byť schopný ukázať kritické zmýšľanie v rámci diskusie o názoroch v triede
- byť schopný rozvíjať a vyjadrovať svoje názory počas diskusií v triede

Potreby

- prázdna trieda
- zoznam výrokov

● FÁZA 2 DISKUTOVANIE O NÁZORCH

Na začiatok sa každý postaví do stredu miestnosti (do neutrálnej zóny). Vytiahnite zo škatule jeden výrok a prečítajte ho. Potom nech sa žiaci sami rozdelia na dve strany – tí, ktorí súhlasia s výrokom a tí, ktorí s ním nesúhlasia (každá strana pôjde na opačný koniec miestnosti). Žiaci môžu buď súhlasiť alebo nesúhlasiť, „keby“ a „ale“ sú neprípustné. Musia ihneď reagovať a vybrať si svoj uhol pohľadu. Každý si interpretuje výroky svojím vlastným spôsobom. Nič sa im nevysvetľuje.

Keď si každý vyberie svoju stranu, začne sa diskusia. Ako prvá začne menšinová strana. Žiaci by mali po jednom vysvetliť svoj uhol pohľadu. Druhá strana by mala spontánne reagovať. Keď menšinová strana skončila so svojimi argumentami, začne svoje názory vysvetľovať väčšinová strana tým istým spôsobom.

Z každej skupiny sa vyberie jeden zapisovateľ (jeden za menšinu a druhý za väčšinu). Zapisovatelia počas diskusie píše na tabuľu kľúčové výrazy, obrazy a slová, ktoré podporujú ich uhol pohľadu.

● HLAVNÉ BODY

- Neexistuje žiadna „správna“ alebo „nesprávna“ odpoveď. Toto cvičenie je o názoroch, osobných a skupinových otázkach a kritickom myslení.
- Žiaci majú dovolené meniť počas diskusie strany, ale iba ak vysvetlia, prečo zmenili svoj názor. Vždy musia odpovedať v prvej osobe.
- Ak žiak uvedie nejaký príklad, vždy musí hovoriť zo svojho uhla pohľadu: „Myslím si...“, „Predpokladám...“, „Viem...“.
- Učiteľ vystupuje ako moderátor a mal by zaujať neutrálnu pozíciu. Otázky a poznámky by ste mali použiť na stimulovanie diskusie a na to, aby dali diskusii prirodzený priebeh: napríklad „ako viete...“, čo tým myslíte..., rozumiem tomu správne, že..., nie je to v protiklade s...“ atď.

● FÁZA 3 ZÁVER

Na záver by mali zapisovatelia zhrnúť svoje postrehy. Použite poznámky zapisovateľov na vyzdvihnutie protikladov, podobností a rozdielov. Snažte sa žiakov povzbudiť, aby sa na jednotlivé argumenty pozerali kriticky a podporte ich vo vyjadrení svojich názorov. Spolu so žiakmi rozdeľte argumenty do skupín. Použite poznámky na vyvodenie záveru z diskusie (bez hodnotenia!)

Žiakom môžete položiť nasledovné otázky:

- Čo ste si všimli počas diskusie?
- Zmenil sa váš názor?
- Objavili ste iný uhol pohľadu?
- Sú niektoré výroky hanlivé?
- Boli ste zväčša na strane väčšiny?
- Pri argumentovaní ste boli emocionálni alebo racionálni?

Domáca úloha

Požiadajte žiakov, aby napísali reakciu na niektorý z argumentov, s ktorým nesúhlasia.

TEMATICKÉ CVIČENIA

- MIGRUJÚCI PRACOVNÍCI (VEKOVÁ SKUPINA 15 - 18 r.)
- MALOLETÍ BEZ SPRIEVODU (VEKOVÁ SKUPINA 12 - 14 r.)
- MIGRÁCIA A AZYL V MASMÉDIACH
(VŠETKY VEKOVÉ SKUPINY)
- OBCHODOVANIE S ĽUĎMI A PREVÁDZAČSTVO
(VEKOVÁ SKUPINA 15 - 18 r.)

● MIGRUJÚCI PRACOVNÍCI

V tomto cvičení sa žiaci dozvedia o rôznych generáciach ekonomických migrantov a budú sa rozprávať o tom, prečo sa ľudia sťahujú za prácou.

Čas: 30 minút

Vek 15-18 r.

Ciele

- byť schopný rozprávať o ekonomickej migrácii v minulosti a v súčasnosti
- byť schopný pochopiť a poukázať na aktuálny dopyt po migrujúcich pracovníkoch v Európe

Potreby

- DVD prehrávač s televízorom alebo počítačom alebo projektor a plátno

● FÁZA 1 PREMIETANIE HLAVNÉHO FILMU O MIGRUJÚCICH PRACOVNÍKOCH

Premietnite príbehy migrujúcich pracovníkov
(15 min.)

Stručný obsah príbehov na DVD:

Tino, 76, Talian, migrant po 2. svetovej vojne

Tino je na dôchodku. Do Belgicka prišiel v roku 1949 na základe zlúčenia rodiny - jeho otec tam už pracoval ako baník.

Utekol pred potravinovou krízou v Taliansku po druhej svetovej vojne a vo veku 16 rokov bol najmladším Talianom pracujúcim v bani. Neskôr sa oženil s Belgičankou, s ktorou mal deti. Potom pracoval v továrňach.

Tino patrí do prvej vlny migrujúcich pracovníkov, ktorých potrebovali počas rekonštrukcie v povojnovej Európe. Niektoré krajiny ako Nemecko, Francúzsko, Spojené kráľovstvo a Belgicko trpeli akútnym nedostatkom pracovnej sily a museli prijať programy na prijímanie migrujúcich pracovníkov. Prichádzali ľudia z celej Európy a takisto aj z iných kontinentov.

Alfredo, 33 a Veronika, 32, Mexičania, vysokokvalifikovaní migrujúci pracovníci

Alfredo a Veronika sú lekári. Sú manželia a v Európe sú už rok, odkedy Alfredo dostal pracovnú ponuku robiť v oblasti psychiatrického výskumu.

Veronika, dermatologička, pracovala v nemocnici a v Mexiku mala vlastnú súkromnú ordináciu. Nanešťastie vysokoškolskú kvalifikáciu jej v Európe neuznali, a preto nemôže pracovať ako lekárka. Napriek tomu si našla prácu.

Alfredo a Veronika prešli zmenami, ktoré neočakávali: vysoké životné náklady v porovnaní s ich platmi; problém nájsť si ubytovanie; odlúčenie od rodiny a pod. Alfredo a Veronika sú vysokokvalifikovaní pracovníci, ktorých Európska únia potrebuje na zaplnenie voľných miest na európskom pracovnom trhu. V mnohých krajinách EÚ je dopyt po vysoko aj nízkokvalifikovaných pracovníkoch.

● FÁZA 2 POROZUMENIE

 Navrhňte niekoľko otvorených otázok.

Na tieto otázky neexistujú jednoznačné odpovede; mali by otvoriť diskusiu. Na vedenie a moderovanie diskusie môžete použiť informácie z úvodu tejto učebnej pomôcky. Takisto sa môžete odvolávať na príbehy a informácie získané v hlavnom cvičení.

Po skončení diskusie zhrňte hlavné body vrátane argumentov pre a proti potrebe migrujúcich pracovníkov a zhodnoťte závery z tejto diskusie vo vzťahu k integrácii migrantov a antidiskriminačným opatreniam.

1. Prečo sa ľudia sťahujú za prácou? Za akou prácou sa sťahujú? (Odvolávajú sa na príbeh alebo uveďte vlastné príklady, napríklad z rodiny, spomedzi priateľov).

TIPY NA ODPOVEDE

Slabé sociálne a ekonomické podmienky doma, dopyt po nízko a vysokokvalifikovaných pracovníkoch, dočasné zmluvy a sezónna práca, zlúčenie rodiny, podpora rodiny v krajine pôvodu posielaním peňazí.

2. Akým situáciám čelia migrujúci pracovníci, keď sa sťahujú do novej krajiny za prácou? Je jednoduché nájsť si prácu? Pracujú v tej istej oblasti ako pracovali vo svojej rodnej krajine? Akým problémom môžu migranti čeliť, pokiaľ ide o povolenie na pobyt, uznanie kvalifikácie, atď.? (Odvolajte sa na príbehy a vlastné príklady - z rodiny, spomedzi priateľov).

TIPY NA ODPOVEDE

Získanie dokladov (pobytu), uznanie kvalifikácie, jazyková bariéra, hľadanie si ubytovania, prístup k sociálnym istotám, uznanie práv.

3. Ako sú migrujúci pracovníci prijímaní vo vašej krajine a celkovo v Európe?
Aké negatívne postoje ľudia zaujímajú voči migrujúcim pracovníkom?
Aké pozitívne postoje môžu zaujať? Čo si myslíte?

TIPY NA ODPOVEDE

Negatívne postoje: oberajú nás o prácu, majú výhody a sociálne istoty, nie sú ako my.
Pozitívne postoje: zaplňajú voľné pracovné miesta, pomáhajú hospodárstvu, platia dane, obohacujú našu spoločnosť o kultúrnu rôznorodosť.

ĎALŠIE OTÁZKY

Keby vám ponúkli zaujímavú prácu v zahraničí, opustili by ste svoj domov a svoju rodinu?

Ak áno, prečo a za akých podmienok? Odišli by ste za akoukoľvek prácou?

Ako by ste sa cítili, keby ste dostali ponuku ísť pracovať do novej krajiny, ktorú nepoznáte?

Domáca úloha

Uvedené otázky môžu žiaci zodpovedať na základe samostatného detailnejšieho štúdia, preto by mohli slúžiť ako domáca úloha.

● MALOLETÍ BEZ SPRIEVODU

Čas: 45 min.

Odporúčané pre vekovú skupinu 12-14 r., môžete využiť aj pre vekovú skupinu 15-18 r.

Ciele

- byť schopný vysvetliť, kto sú maloletí bez sprievodu
- hovoriť o situáciách, ktorým čelia deti z podobných vekových skupín, keď sa z nich stanú maloletí bez sprievodu
- diskutovať o problémoch spojených s odlúčením od rodiny

Potreby

- 4 fotografie (priložené v materiáloch)
- krátke zhrnutia príbehov maloletých bez sprievodu, ktorí urobili fotografie

● FÁZA 1 POROZUMENIE

Vysvetlite, čo znamená pojem „maloletý bez sprievodu“ (pozri Hlavné definície).

Opýtajte sa žiakov, ako by sa cítili, keby žili bez rodičov a priateľov v cudzej krajine. Aké sú pozitíva/negatíva? Požiadajte ich, aby si predstavili náročnú a dlhú cestu, ktorú v osamotení podstupujú maloletí bez sprievodu a aké by to bolo žiť bez istej budúcnosti.

VOLITEĽNÉ

Povzbudzte žiakov, aby zistili, aká je situácia maloletých bez sprievodu vo vašej krajine a aké programy pomoci pre nich existujú. Je možné, že niektorí žiaci by si s nimi radi písali.

● FÁZA 2 PÍSANIE TITULIEK

Rozdeľte triedu na štyri skupiny. Ukážte im 4 fotografie (formát A4), ktoré urobili maloletí bez sprievodu.⁴

Každá skupina si vyberie jednu fotografiu a vysvetlí, prečo si ju vybrala. Každá skupina potom vymyslí krátky titulok/popis k svojej fotografii a predstaví ju triede. Ostatné skupiny majú právo komentovať alebo navrhnúť iný titulok.

Potom nahlas prečítajte pôvodné popisy k fotografiám a v krátkosti zhrňte životné príbehy súvisiace s fotografiami (ktoré sú uvedené nižšie).

● FÁZA 3 PÍSANIE POHĽADNICE

Každý žiak si vyberie jednu fotografiu a použije ju ako základ pre napísanie krátkej pohľadnice z pohľadu maloletého/maloletej bez sprievodu píšucej svojim rodičom, ktorí sú doma. V pohľadnici by mali hovoriť o svojich pocitoch, otázkach integrácie, svojho právneho postavenia, atď.

● FÁZA 4 DOMÁCA ÚLOHA alebo V TRIEDE

Žiaci si vymenia pohľadnice a odpíšu jeden druhému z pohľadu rodiny alebo priateľa, ktorý je doma.

⁴ Zdroj: Projekt Photovoice "Transparency". Photovoice je organizácia, ktorá zabezpečuje fotografické semináre pre skupiny znevýhodnených ľudí z celého sveta, pomáha im rozvíjať nástroje sebayjadrenia. Pre viac informácií pozri: <http://www.photovoice.org/html/galleryandshop/photogalleries/index.htm>

● ŽIVOTOPISY FOTOGRAFOV

FLORIAN, 17, RUMUNSKO

“Som z Rumunska. Často myslím na svoju krajinu – je nádherná. Myslím na svojich kamarátov, na rodinu a na miesto, odkiaľ pochádzam. Som tu sám už osem mesiacov a bývam v hoteli. Každý deň chodím do školy a učím sa jazyk. Po škole chodím na hodiny tanca, učím sa moderné a turecké tance. Rád četujem s priateľmi a chodím na diskotéky, pretože sa rád stretávam s novými ľuďmi. Moja obľúbená speváčka je Britney Spears. Milujem hudbu a rád píšem pesničky. Hrám na harmoniku a klávesové nástroje. Keď sa naučím jazyk, chcem ísť študovať a neskôr pracovať v hudobnom štúdiu.”

HAWDIN, 17, IRAK

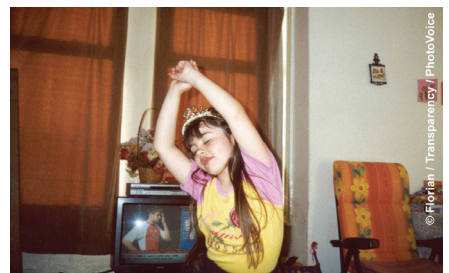
“Volám sa Hawdin. Som utečenec. Som z Kirkuku, provincie v Iraku. Teraz žijem v Európe. Počas iracko-iránskej vojny v roku 1988 zabili môjho otca. Moja matka zomrela po chorobe v roku 2001. Mám len jednu sestru, je vydatá v Iraku.

V Iraku som žil so strýkom z otcovej strany ďaleko od politických konfliktov a problémov. Mal som priateľku. Bol som do nej veľmi zalúbený. Znamenala pre mňa všetko. Ak som ju nevidel jeden deň, cítil som sa smutný a nešťastný. Mali sme veľa spoločného a plánovali sme, že budeme žiť spolu a vybudujeme si svoj raj na zemi.

OTÁZNIK, Florian

Tu neviem, kto som. Viem, ako sa volám a iné veci, ale neviem, čo tu robím. V mojom jazyku by som vám vedel povedať o sebe veľa vecí, ale je pre mňa ťažké hovoriť ich jazykom.

SNÍVANIE, Florian

Bol som u svojich priateľov. Pustili tureckú hudbu a ona začala tancovať. Mám rád ten zasnený výraz na jej tvári.

MÔJ PRIATEĽ, Hawdin

Toto je môj priateľ Bomi. Kúpil som si ho, pretože bývam sám a potrebujem priateľov. Niekedy sa s ním rozprávam. On však neodpovedá.

No diktátorský režim Saddáma Husajna mi neumožnil žiť svoj život a zmariť všetky moje nádeje a želania. Pod zámienkou, že som pomáhal kurdskej strane a pracoval pre nich, ma iracký režim zatkol a osem dní mučil. Môjmu strýkovi sa podarilo dostať ma odtiaľ na kauciu.

Dve týždne po mojom zatknutí zatkli aj môjho strýka, preto som ušiel smerom do Európy. Z Iraku som šiel najskôr do Sýrie, kde som bol 25 dní, potom ma v nákladnom aute previezli do Istanbulu, kde som bol ďalších sedem dní a potom som šiel ďalším nákladiakom. Bolo to zlé - jedol som iba štyrikrát, nespál som, necítil som sa dobre. Nastúpil som na ďalšie auto a tri dni som nevidel svetlo. Bol tam chaos a zlá atmosféra. Želal som si, aby som bol mŕtvy. Po troch dňoch mi povedali, že som v jednom z najväčších miest Európy. Bol som unavený a nevedel som, čo mám robiť. Prevádzkač ma nasmeroval na imigračný úrad a nechal ma samého. Požiadal som o azyl, správali sa ku mne úctivo.”

TATIANA, 18, ANGOLA

“Som z Angoly. Mám 18 rokov a som v tejto krajine nová. Táto krajina mi dáva veľa nových a dobrých vecí, takže som veľmi šťastná a vďačná.

Napriek tomu, že mi chýbajú niektoré veci z mojej rodnej krajiny, ostatné veci mi vôbec nechýbajú. Je to zvláštne, pretože niekedy sa necítim šťastná ako väčšina mojich priateľov. Nevieť prečo. Želám si, aby som mohla byť ako ostatní, ale necítim sa tak.

Je ťažké sa rozhodnúť, čo budem robiť v budúcnosti, lebo každý mi radí niečo iné. Zaujímala by ma práca s jazykmi, ale baví ma aj iné hodiny v škole ako divadlo, hudba a samozrejme fotografovanie.”

PRÁZDNA CHLADNIČKA, Tatiana
Fotku som urobila vo svojej izbe. Najhoršie je, keď nemáte čo jesť.

AZYL A MIGRÁCIA V MASMÉDIÁCH

Čas: 45 min.

Všetky vekové skupiny

Ciele

- pochopiť obraz Európy z pohľadu migrantov a utečencov
- preukázať kritické myslenie o tom, čo počujete, čítate o utečencoch a migrantoch v masmédiách

Potreby

- výňatok z médií na DVD

FÁZA 1

Položte žiakom nasledujúce otázky:

1. Ako sa Európa prezentuje a porovnáva s ostatným svetom? Porozmýšľajte o masmédiách, cestovnom ruchu, televízii a reklamách. (Ak máte čas, nechajte žiakov urobiť prieskum na túto tému).

2. Vidia migranti Európu ako „eldorado“ alebo ako „pevnosť Európa“? Čo asi znamenajú tieto pojmy? (Ak máte čas, nechajte žiakov urobiť prieskum na túto tému).

3. Čo motivuje migrantov a utečencov prísť do Európy?

Požiadajte žiakov, aby najprv porozmýšľali o dôvodoch, ktoré nútia migrantov a utečencov opustiť svoje krajiny („push“ faktory) a potom aby považovali nad príčinami, ktoré ich priťahujú do Európy („pull“ faktory).

Zoznam pull faktorov je uvedený nižšie. Môžete pridať ďalšie pojmy a vysvetliť ich žiakom.

Žiaci by mali vysvetliť, prečo každý z uvedených pojmov môže byť „pull“ faktorom pre migráciu alebo pre potrebu ochrany utečencov. Zároveň by mali aj odôvodniť svoje komentáre: Čítali to niekde? Videli alebo zažili to na vlastnej koži? Vedia to nepriamo od niekoho koho stretli? Atď.

Často používané pojmy v masmédiách sú:

Eldorado: El Dorado znamená v španielčine „zlatý“. Pojem pochádza z juhoamerickej indiánskej mytológie, ktorá hovorí o legendárnom meste zo zlata. Španielski kolonizátori spočiatku tento pojem používali, keď sa pokúšali nájsť bájne mesto a jeho imaginárne bohatstvo. Dnes sa tento výraz často používa na označenie rozprávkových miest, kde je veľa peňazí a bohatstva.

Pevnosť Európa je pojem, ktorý opisuje zvýšenú kontrolu európskych hraníc s cieľom znížiť prílev migrantov.

demokracia
vysoká životná úroveň
bezpečie
zdravotná starostlivosť
rovnaké práva
možnosti kariéry

vzdelanie
pokoj/mier
ľudské práva
sobáš
štúdium

● FÁZA 2 PÍSANIE VLASTNÝCH SPRÁV (30 min.)

Premietnite krátky úsek videa (2 min.) z DVD. Na tejto viedonahrávke je niekoľko záberov (bez komentára) migrantov a utečencov, ako sa vyčerpaní doplavia na malom člne na breh ostrova Lampedusa, ktorý tvorí jeden najjužnejších úsekov európskych hraníc.

Rozdeľte triedu na tri skupiny. Každá skupina ma za úlohu napísať komentár, ktorý sa hodí k videozáberom.

Videozábery by sa mali opakovane premietat' dovtedy, kým žiaci nenapíšu svoje komentáre. Každá skupina by mala dostať za úlohu písať v konkrétnom štýle:

- text napísaný novinárom, ktorého šokuje neľudskosť situácie
- text napísaný novinárom, ktorý je nepriateľský k ľuďom prichádzajúcim zo zahraničia
- text napísaný novinárom, ktorý komentuje fakty, snaží sa byť nestranný a poukazuje na celý kontext situácie.

Rozdajte žiakom alebo im nahlas prečítajte nasledujúce body, ktoré im môžu pomôcť pri písaní komentárov:

- Napriek tomu, že počet nelegálnych migrantov a utečencov, ktorý sa preplavia cez more stúpa (odhaduje sa na 20 až 50 tisíc príchodov ročne), tento druh migrácie predstavuje iba malý zlomok celkovej migrácie do Európy.
- Mnohí utečenci a nelegálni migranti prichádzajú do Európy cez východné hranice EÚ.
- Drvivá väčšina nelegálnych migrantov v EÚ však naďalej vstupuje na územie legálnym spôsobom a zostávajú tu aj po skončení platnosti svojich víz.

Po ukončení práce jeden zo skupiny prečíta komentár nahlas pred celou triedou, najlepšie spolu s videonahrávkou.

● FÁZA 3 ZÁVER

Prediskutujte so skupinou fakt, že aj keď sú zábery tie isté, komentáre sa veľmi líšia. Vysvetlite im, že aj na tú istú vec sa ľudia pozerajú z rôznych uhlov pohľadu a to, čo vidíme a počujeme v masmédiách je často viac subjektívne než prísne objektívne.

Diskutujte aj o tom, čo bolo povedané a aké pojmy boli použité v komentároch. Ak je to možné, skúste zhodnotiť, aké slová boli použité k záberom. Aký druh interpretácie ukazujú? Ako vzťah medzi slovami a zábermi vplýva na naše myslenie, chápanie, pohľad na migráciu a azyl v médiách?

Domáca úloha

Nájdite článok z novin o migrácii a azyle a požiadajte žiakov, aby rozanalyzovali a prediskutovali použitú štylistiku.

● OBCHODOVANIE S ĽUĎMI A PREVÁDZAČSTVO

Čas: 45 min.

Veková skupina
15 - 18 r.

POZOR: Toto cvičenie obsahuje citlivý materiál.

Ciele

- pochopiť riziká, ktorým čelia migranti a utečenci, keď sa snažia nájsť si lepší život alebo bezpečie
- hovoriť o strachu, nebezpečí a využívaní/vykorisťovaní, ktoré je spojené s obchodovaním s ľuďmi a prevádzkačstvom
- pochopiť rozdiel medzi obchodovaním s ľuďmi a prevádzkačstvom

Potreby

- DVD prehrávač s televízorom alebo počítačom alebo projektor a plátno

● FÁZA 1 ROZDIEL MEDZI PREVÁDZAČSTVOM A OBCHODOVANÍM S ĽUĎMI

Na začiatok požiadajte žiakov, aby vlastnými slovami vysvetlili, aký je rozdiel medzi obchodovaním s ľuďmi a prevádzkačstvom.

Potom vysvetlite oba pojmy za použitia úvodu, hlavných definícií a tohto diagramu:

Mali by ste tiež vysvetliť, že nie každý, kto pomáha ľuďom prekročiť hranice, je prevádzkač. Niektorí ľudia pomáhajú migrantom a utečencom prekročiť hranice z humanitárnych dôvodov: napríklad im pomáhajú dostať sa na bezpečné miesto alebo niekam, kde im môže byť poskytnutá pomoc, ktorú možno potrebujú. Ľudia, ktorí sa z tejto činnosti nesnažia profitovať, by nemali byť považovaní za prevádzkačov.

● FÁZA 2 SVEDECTVO MANDY

Požiadajte niekoho v triede, aby nahlas prečítal tento text: svedectvo 19-ročnej ženy z Kamerunu.

Najprv si prečítajte text sám/sama, aby ste sa vyhlili tomu, že ho dáte čítať niekomu, kto by sa mohol pri čítaní cítiť nepríjemne.

Áno, cítim, že teraz som pripravená hovoriť, aspoň trochu, o tom, čo sa stalo. Nie je to pre mňa ľahké, ale možno môj príbeh pomôže ľuďom. Naozaj v to verím.

V roku 2000 som pri surfovaní na internete stretla jedného chlapca, Patricka. Vtedy som mala 19 rokov. Jeden kamarát mi povedal, že jeho strýko otvoril internetovú kaviareň, a že tam pracuje niekto, kto pomáha nájsť mladým dievčatám bielych manželov, ozajstných manželov.

Takto som sa spoznala s Patrickom. O štyri mesiace sa prišiel predstaviť mojej rodine. Vrátil sa späť domov na dva mesiace a potom sa znova vrátil, aby sa so mnou oženil. Na mestskom úrade a veľvyslanectve som požiadala o cestovné doklady. O tri mesiace po tom, čo som dostala víza, sme spolu odišli z mojej rodnej krajiny. Na začiatku vyzeralo všetko normálne. Všetko bolo pre mňa nové. Bola som prvýkrát v Európe.

Prišli sme do nádherného domu. Povedal mi, že v ten večer prídu jeho kamaráti na malú oslavu, najmä kvôli mne. V ten istý deň mi zobral pas s tým, že musí pre mňa začať vybavovať povolenie na trvalý pobyt.

Nechápala som, čo sa okolo mňa deje. Odviedli ma do izby. Nikoho som nepoznala. Stále som ešte verila, že prežijem príjemný večer. Lenže v tú prvú noc „doma“ som bola fyzicky napadnutá toľkými mužmi a ženami, že už ani neviem, koľkí tam boli.

Krvácala som a bola som zdrvená. Vyronila som všetky slzy, ktoré vo mne boli, ale to ešte nebolo nič v porovnaní s tým, čo ma ešte len čakalo. Bola som väzňom, nemohla som vychádzať von. Nemohla som ujsť pred tým sexuálnym zneužívaním. Ľudia platili mojím únosom a keď som nebola ochotná robiť to, čo klienti požadovali, zbili ma. Ako to len mohli urobiť? Boli ako zvery. Ako len mohli? Trvalo to deväť mesiacov. Skrývali ma deň a noc.

Jedného dňa som bola v reštaurácii. Počula som nejakých ľudí hovoriť jazykom ewondo, je to môj dialekt. Oni boli z Kamerunu! Moji únoscovia mi nevenovali pozornosť, keď som si pospevovala pesničku v dialekte. Tak sa mi podarilo upozorniť tých ľudí z reštaurácie na moju situáciu, skôr ako ma znova zobrali do toho domu.

O dva týždne som počula na ulici sirény. Začala som plakať a kričať ako bláznivá ženská. Potom si už len pamätám, že som sa zobudila v nemocnici. A potom sa konal súd. Vďaka súdu sa podarilo oslobodiť ďalšie dve dievčatá, ktoré boli tiež nútené do prostitúcie. Kamerunčania, ktorí mi zachránili život, sa o mňa postarali a pomohli mi pozbierať sa.⁵

Nechajte žiakov reagovať a komentovať na tento náročný príbeh a v krátkosti vysvetlite, čo je to zneužívanie.

⁵ Skrátená verzia „Svedectvo Mandy“ z dokumentárneho filmu NordSud.com, Francois Ducat, 2008

● FÁZA 3 REANINE SVEDECTVO

Pozrite si výňatok z Reaninho príbehu, kde hovorí o svojej ceste do Európy. Tento výňatok sa nachádza na DVD v menu pod Obchodovanie s ľuďmi a prevádzkačstvo.

Po pozretí si videa, požiadajte žiakov, aby vysvetlili, ktorý príklad (Mandy alebo Rean) hovorí o obchodovaní s ľuďmi a ktorý o prevádzkačstve.

● FÁZA 4 VNÚTORNÉ POCITY

Pri tomto cvičení ukážte v triede fotografie (obrázok nákladného auta s ukrývajúcimi sa ľuďmi a loďky plnej migrantov a utečencov).

Vysvetlite im, že z fotiek sa nedá posúdiť, či sa pozeráte na prípad obchodovania s ľuďmi, prevádzkačstva alebo pomoci prekročiť hranice z humanitárnych dôvodov. To môžu vysvetliť len osobné príbehy ľudí.

Takisto im povedzte, že ľudia prekračujú hranice aj menej dramatickými spôsobmi (s falošnými dokladmi alebo na turistické víza a potom prekračujú povolenú dobu pobytu), ale vo všetkých uvedených situáciách sú nelegálni migranti zraniteľní a môžu čeliť nebezpečenstvu.

Požiadajte žiakov, aby sa rozdelili do skupín a aby stručne opisali, ako by sa cítili, keby boli migrantmi alebo utečencami na fotkách. Vo svojich opisoch by mali použiť slová ako strach, zneužívanie/ vykorisťovanie a nebezpečenstvo. Žiaci si môžu vybrať, či budú písať text v skupinách alebo samostatne.

Požiadajte niekoľkých žiakov, aby nahlas pred triedou prečítali svoje texty. Ostatní žiaci by mali o prednesených textoch diskutovať.

©APF

©UNHCR / L. Boldrini

● UŽITOČNÉ LINKY

International Organization for Migration (IOM)

www.iom.int
Rue Montoyer 40
1000 Brussels
Belgium

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

www.unhcr.org
Rue van Eyck 11b
1050 Brussels
Belgium

European Commission
European Parliament
ICRC - International Committee of the Red Cross
Council of Europe
UN

<http://ec.europa.eu>
<http://www.europarl.europa.eu>
<http://www.icrc.org>
<http://www.coe.int>
<http://www.un.org>

European Youth Forum
European Youth Portal
Against all Odds: educational game about refugees

<http://www.youthforum.org>
<http://europa.eu/youth>
<http://www.playagainstallodds.com/>

JRS
December 18th
Human Rights Watch
Amnesty International
Migrants Rights International
Platform for International Cooperation
on Undocumented Migrants
European Council on Refugees and Exiles
Refugee Education Trust

www.jrs.net
<http://www.december18.net>
<http://hrw.org>
<http://www.amnesty.org>
<http://www.migrantwatch.org>

<http://www.picum.org>
<http://www.ecre.org>
<http://www.r-e-t.com>

Eurasyllum
MPG - Migration Policy Group
Migration Policy Institute
Forced Migration Online

<http://www.eurasyllum.org>
<http://www.migpolgroup.com>
<http://www.migrationpolicy.org>
<http://www.forcedmigration.org>

Belgique/België

Centre d'égalité des chances
Centrum voor gelijkheid van kansen
en voor racismebestrijding

www.diversite.be

www.diversiteit.be

Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides
Commissariaat generaal voor de Vluchtelingen en
de Staatlozen

www.cgra.org

www.cgvs.be

FEDASIL

www.fedasil.be

Česká republika

Sdružení pro integraci a migraci
OPU
SOZE
Ministerstvo vnitra České republiky

<http://www.uprchlici.cz/>

www.opu.cz

www.soze.cz

www.mvcr.cz

Deutschland

Bundesamt für Migration und Flüchtlinge
Zuwanderung
Das Integrationsportal

www.bamf.de

www.zuwanderung.de

www.integration-in-deutschland.de

Eesti

Kodakondsus- ja Migrastiooniamet
Eesti Migratsioonifond
Inimkaubanduse ennetamine:
metodologia tööks noortega

www.mig.ee

www.migfond.ee

Käsikäes: Pagulaste ja varjupaigataotlejate
laste integreerimine Eesti haridussüsteemi

[http://iom.fi/content/
view/35/47/#Prevention_2005](http://iom.fi/content/view/35/47/#Prevention_2005)

[http://www.meis.ee/est/
raamatukogu/?view=view&ID=178](http://www.meis.ee/est/raamatukogu/?view=view&ID=178)

Ελλάδα

Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής
UN Greece

www.imepo.gr

www.ungreece.org

España

Comisión española de Ayuda al Refugiado
Ministerio de Trabajo e Inmigración
Ministerio de Interior

www.cear.es

www.mtin.es

www.mir.es

France

Ministère de l'immigration, de l'intégration,
de l'identité nationale et du développement solidaire
Office français pour la protection
des réfugiés et des apatrides

<http://www.immigration.gouv.fr>

<http://www.ofpra.gouv.fr/index.html>

Ireland/Eire

National Action Plan Against Racism
Forum on Migration and Communication

<http://www.diversityireland.ie/>

<http://www.fomacs.org>

Italia

Ministero dell'Interno
Consiglio Italiano per i Rifugiati

www.interno.it

www.cir-onlus.org

Κύπρος

Υπηρεσία Ασύλου

[http://www.moi.gov.cy/MOI/asylum/Asylum.
nsf/DMLindex_gr/DMLindex_gr?OpenDocument](http://www.moi.gov.cy/MOI/asylum/Asylum.nsf/DMLindex_gr/DMLindex_gr?OpenDocument)

Latvija

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Latvijas valsts mājas lapa par bēgļu lietām

www.pmlp.gov.lv

www.refugees.lv

Lietuva

Darbaz
Migracijos Informacijos Centras

www.darbaz.lt
www.iom.lt/infocentras

Luxembourg

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

<http://www.mae.lu>

Magyarország

Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BÁH)
Menedék Migránsokat Segítő Egyesület
IOM Közép- és Délkelet-Európai Regionális Képviselő:
ENSZ Menekültügyi Főbiztosság Közép-Európai Regionális Képviselő:

<http://www.bmbah.hu/>
<http://menedek.hu/>
www.iom.hu
www.unhcr.hu

Malta

Koperazzjoni Internazzjonali
People for change Malta

www.kopin.org
<http://www.pfcmalta.org/>
<http://www.pfcmalta.org/teachtheworld.html>

Nederland

VluchtelingenWerk Nederland
Centraal Orgaan opvang asielzoekers

www.vluchtelingenwerk.nl
www.coa.nl

Österreich

Nationaler Kontaktpunkt Österreich
im Europäischen Migrationsnetzwerk
Beratungszentrum für Migranten und Migrantinnen

www.emn.at
<http://www.migrant.at>

Polska

Polskie Forum Migracyjne
Polacy za granicą, cudzoziemcy w Polsce

<http://www.forummigracyjne.org/pl/index.php>
<http://www.migracje.gov.pl/>

Portugal

Ministério da Administração Interna
Alto Comissariado para a
Imigração e Diálogo Intercultural

<http://www.mai.gov.pt/>
<http://www.acidi.gov.pt/>

Slovenija

Slovenska filantropija
Ministrstvo za notranje zadeve

<http://www.filantropija.org/>
http://www.mnz.gov.si/si/delovna_podrocja/upravno_notranje_zadeve/

Suomi

Suomen Pakolaisapu
Pakolaisneuvonta ry

www.pakolaisapu.fi
www.pakolaisneuvonta.fi

Slovenská republika

Migračné informačné centrum IOM
Liga za ľudské práva

www.mic.iom.sk
www.hrl.sk

Sverige

Webbsida rörande migration
Regeringens webbsida om asyl
UNHCRs webbaserade upplevelse
- och kunskapsspel om flyktingar

www.migrationsverket.se
www.regeringen.se
www.motallaodds.org

United Kingdom

UK Borders Agency
Refugee Council UK
IOM UK office

<http://www.bia.homeoffice.gov.uk/>
<http://www.refugeecouncil.org.uk>
www.iomuk.org

HODNOTENIE: NIELEN ČÍSLA

Boli by sme veľmi radi, keby ste vyplnili tento hodnotiaci formulár a poslali ho na jednu z nižšie uvedených adries:

International Organization
for Migration (Brussels)
Rue Montoyer 40
1000 Brussels, Belgium
Fax +32 2 230 07 63
Email : mrfbrussels@iom.int

Office of the UN High Commissioner
for Refugees (Benelux)
Rue van Eyck straat 11b,
1050 Brussels, Belgium
Fax: + 32 2 706 63 63
Email: BELBR@unhcr.org

Meno:
Telefón:
Fax:
Email:

Škola / Organizácia:
Adresa:

Vek žiakov:

Počet žiakov v triede:

1. Aký bol váš celkový dojem z učebnej pomôcky?

0 10
nie veľmi dobrý   uspokojivý   dobrý   veľmi dobrý   výborný

Ktoré cvičenia ste robili a prečo?

Poznámky:

Použili by ste učebnú pomôcku znova? Prečo áno alebo prečo nie?

2. Ktorá časť učebnej pomôcky mala najväčší úspech? Prečo bola úspešná?

3. Ako veľmi pomohla učebná pomôcka „Nielen čísla“ pri vysvetľovaní učiva o migrácii a azyle?

0 10
nepomohla   pomohla   veľmi pomohla   nezaobišiel/nezaobišla
by som sa bez nej

DVD:
Príručka:

Návrhy:

Čo by ste odporúčali zmeniť alebo vylepšiť?

4. Pochopili žiaci pri používaní pomôcky jednotlivé pojmy a témy, o ktorých sa hovorilo?

0 10
nepochopili   pochopili niektoré pojmy   pochopili väčšinu pojmov

Poznámky:

Ako reagovali žiaci na tvorivé cvičenia? (Boli nadšení, motivovaní alebo nie?)

Ako reagovali žiaci na jednotlivé postavy na DVD? (súcit, kultúrne hodnoty)

5. Bol materiál učebnej pomôcky vhodný pre vekovú skupinu vo vašej triede?

a) veľmi jednoduchý   **b)** príliš zložitý   **c)** vhodný

Postrehy:

6. Bolo jednoduché začleniť učebnú pomôcku do vášho študijného plánu/vyučovacích hodín? Prečo áno/prečo nie?

0 10
ťažké   stredne ťažké   jednoduché

7. Bola príručka ľahko použiteľná, zrozumiteľná a dobre organizovaná?

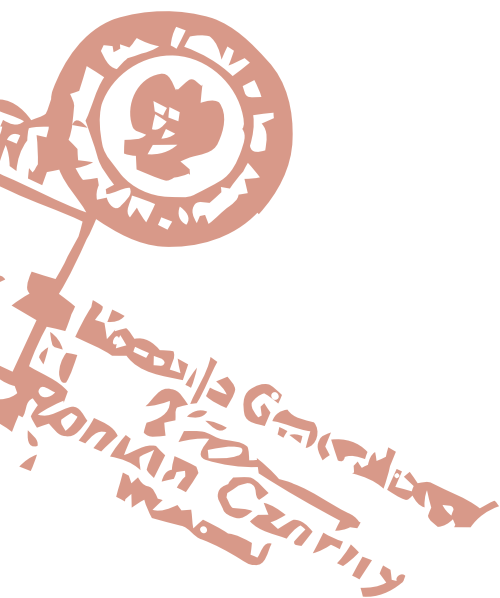
0 10
nezrozumiteľná   zrozumiteľná   veľmi zrozumiteľná   výborná

Boli navrhované časové rozpätia pre jednotlivé aktivity a použitie pomôcky dosť dlhé?

a) príliš krátke   **b)** príliš dlhé   **c)** primerané

Ďakujeme vám za váš čas!

料 号	
品名规格	
数 量	
生产日期	

訪客 - 此准由下列入-續
 日期起至留 90 天
 VISITOR - Permitted to remain
 for a max. of 90 days from date of
 entry as a visitor.

